

Рецензія на монографію

Л.В. Городянської

«Відтворювані економічні ресурси: теорія та методологія обліку і аналізу»

(ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», 2013)

Радикальні системні реформи в економіці України та перетворення світогляду суспільства у напрямку інформаційного супроводжується зміною пріоритетів серед видів ресурсів та неухильним пошуком шляхів їх економного використання при створенні суспільно значущих соціально-економічних благ. Сучасний етап розвитку економіки України, новітні глобальні трансформаційні перетворення потребують наукового пізнання нових у системі обліку та аналізу видів економічних ресурсів, зокрема відтворюваних, з метою розширення меж економічної інформації, достовірного оцінювання вартості таких ресурсів та ефективного управління результативністю діяльності підприємства. Позитивні зрушення в економічному розвитку країни супроводжуються еволюцією видів економічних ресурсів, здатних до відтворення, які складають сутність досліджень, викладених у монографії. В ході еволюції поступово змінюються суспільні потреби та значення загальновідомого в економічній теорії терміну «відтворення», який в контексті ресурсів розглядали як процес відновлення фізичних і духовних сил людини, його здібності до праці. Категорія «відтворювані економічні ресурси» є не обліковою, а загальноекономічною, тому відсутнє її визначення в традиційній системі бухгалтерського обліку та економічного аналізу, яка регулюється чинним нормативним законодавством.

У монографії автором уперше досліджено та теоретично обґрунтовано новий напрям в економіці – облік та аналіз відтворюваних економічних ресурсів як системної категорії. Авторська концепція викона-

на на високому науковому рівні, містить низку абсолютно нових і цікавих, на наш погляд, методологічних підходів до вирішення проблеми створення методології обліку і аналізу відтворюваних економічних ресурсів. З цією метою автором побудовано алгоритм їх пізнання, а також узагальнено різні наукові підходи та теорії вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, викладено власну позицію автора стосовно сутності та основних критеріїв віднесення економічних ресурсів до відтворюваних. Проведено структурний аналіз відтворюваних економічних ресурсів та виявлено протиріччя між їх видами, які з позиції бухгалтерського обліку поділяють на ідентифіковані та неідентифіковані, що обмежує застосування інформації стосовно їх об'єктів у системі економічного аналізу. У структурі монографії простежується логіка дослідження як комплексної системи концептів, що розкривають і уточнюють конкретні аспекти проблемної області аналізу. Використані автором джерела включають фундаментальні роботи вітчизняних і зарубіжних учених, пов'язані з темою дослідження, офіційну статистику і дані міжнародних організацій, останні роботи сучасних авторів за різними аспектами досліджуваної проблеми.

Перший розділ «Відтворювані економічні ресурси в економіці України» висвітлює економічну сутність категорій «ресурси», «економічні ресурси» та уточнює структурно-логічні взаємозв'язки між ними, а також виокремлює серед видів економічних ресурсів відтворювані економічні ресурси та розкриває напрями їх наукового пізнання як об'єкта дослід-

ження. Обґрунтовано, що за здатністю до відтворення економічні ресурси можна поділити на створені людиною засоби праці, які є об'єктами амортизації, та інтелектуальний потенціал трудових ресурсів (інтелектуальні ресурси). В монографії дістав подальшого розвитку механізм відтворення необоротних матеріальних та інтелектуальних ресурсів у контексті амортизаційної політики на мікро- та макrorівнях. Науковий підхід автора щодо класифікації видів оцінок економічних ресурсів, здатних до відтворення, за способами їх проведення, доцільно використовувати у вітчизняній системі обліку.

Другий розділ «Гносеологія відтворюваних економічних ресурсів у системі обліку та аналізу» присвячено дослідженню стану та сучасній парадигмі розвитку системи бухгалтерського обліку економічних ресурсів, здатних до відтворення. Автором обґрунтовано концептуальні засади формування обліково-аналітичної інформації щодо об'єктів відтворюваних економічних ресурсів. У межах сучасної парадигми розвитку системи бухгалтерського обліку економічних ресурсів автором окреслено напрями теоретичного дослідження економічних ресурсів, здатних до відтворення. Запропоновано ввести в системі бухгалтерського обліку структуру груп і субрахунків нематеріальних активів, на яких доцільно відображувати об'єкти інтелектуальної власності. Розроблено інформаційні моделі обліку ідентифікованих об'єктів необоротних матеріальних і нематеріальних ресурсів з метою забезпечення вимог користувачів в отриманні повної економічної інформації про відтворювані економічні ресурси.

Третій розділ «Прогнозний аналіз об'єктів відтворюваних економічних ресурсів», на наш погляд, є новим і вельми цікавим. Автором уточнено сутність інформаційної моделі управління відтворенням економічних ресурсів у системі прогнозного аналізу та обґрунтовано критерії якісного та вартісного оцінювання відтворюваних економічних ресурсів, які покладено в основу створення факторно-критері-

альної моделі оцінювання відтворення інтелектуальних ресурсів. Сформовано алгоритм системи прогнозного аналізу відтворюваних економічних ресурсів з метою автоматизації процесу прогнозування впливу відтворення таких видів ресурсів на зростання рівня їх продуктивності з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища та фактору часу. Уперше обґрунтовано та розкрито напрями дослідження відтворюваних економічних ресурсів, теоретичний опис, алгоритм та модель системи прогнозного аналізу яких може стати передумовою побудови інформаційної моделі обліку і аналізу цих видів ресурсів. При проектуванні такої моделі враховано можливості оптимізації розрахунків і прийняття управлінських рішень з використанням динамічних моделей оновлення структури матеріальних видів відтворюваних економічних ресурсів на підприємствах України.

Отже, авторська концепція методології обліку і аналізу відтворюваних економічних ресурсів має логічну цілісність і завершеність. Вона дає змогу визначити глибинні механізми, дія яких виявляється в процесах, що впливають на рівень соціальних і транзакційних витрат за рахунок динаміки соціального капіталу суспільства.

Теоретична і практична значущість проведених досліджень обумовлена тим, що наукові положення, пропозиції, методичні рекомендації та висновки, викладені у монографії, утворюють теоретичну та методологічну базу обліку і аналізу відтворюваних економічних ресурсів як системної категорії та визначають способи і принципи прогнозування впливу процесів відтворення на якісні та вартісні показники економічних ресурсів.

Ураховуючи зазначене вище, вважаємо, що наукові результати, викладені у монографії Л.В. Гордянської «Відтворювані економічні ресурси: теорія та методологія обліку і аналізу», є одним із перспективних і сучасних напрямів розвитку економічної науки.

Василь Сопко, доктор екон. наук, академік Академії економічних наук України, Академії наук Вищої школи України, Національної Академії наук Угорщини професор кафедри обліку підприємницької діяльності ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,

Ірина Швець, доктор екон. наук, заступник директора учбово-наукового інституту «Вища школа економіки і менеджменту», завідувач кафедри управління персоналом і економіки праці ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»